

De peccatis

cogitauerunt repellere. Non tamē hoc sic est intelligendum nec credendum. q̄ p̄pterea xp̄s aliquē defectū h̄eat. **U**nd̄ ps. Bonoz meoz non indiges. Sed loq̄ndo respectu illi⁹ hoīs q̄ peccat z d̄ā nat. qz tūc p̄cū sanguinis xp̄i in eo perditur. z sic non sit xp̄o recōpensatio passionis eius qua eum redemit.

De peccō veniali. **R**ūdeo fm̄ Auḡ. Peccō veniale ē qd̄ hominē vlt̄qz ad reatū p̄ptue mortis n̄ quat h̄ penā meret. z facile indulget. **N**ota fm̄ magist̄ in cōp̄edio theologice veritatis. In paruulis post baptisimū p̄mo surgūt venialia. post hoc mortalia. **U**n̄ Greḡ. i. moralibz. In ynoquoqz lapsu a minimis sp̄ incipit. z sub crescentibz defectibz ad grauiora puenit. **I**sid̄. d̄ summo ho. Quēadmodū ad p̄tutū culmen redētes: nō a sūmis inchoāt. h̄ a modicis vt sensim ad altiora p̄tingāt. **I**ta z q̄ dilabūtur ad vicia nō statim a magnis criminibz incipiūt: h̄ a modicis assuescūt vt sic cum maximis corruant. **Q**uerit vtz possit aliquis viuere sine peccō veniali dū est in hac vita. **R**ūdet q̄ si loq̄mur d̄ tota vita hoīs qui iā puenit ad etatē adultā. de excellenti ac speciali gratia ē. q̄ talis sine peccō veniali sit. **S**ic videt̄ beatus auḡ. dicere d̄ br̄a ygine. **U**nde si oēs sc̄i interrogarent si peccassent: **D**ēs vna voce r̄nderēt. **S**i dixerim⁹. qz peccatū nō habem⁹: nosmetip̄os seducim⁹ z p̄t̄as in nob̄ nō ē. **S**ciendū fm̄ magist̄rū in cōp̄edio theologice p̄t̄as. **S**i p̄fecta charitas nō facit q̄ peccm̄ veniale nō adueniat: t̄n̄ facit q̄ nō durat. **E**xēplū sic camin⁹ ignis n̄ fac̄ vt gutta aq̄ n̄ apponat̄ sibi: h̄ fac̄ vt cito extinguit̄. **P**erfecta em̄ charitas statiz̄ islamat hoīem vt doleat de peccō veniali. p̄pterea p̄fecti quandoqz dolent. z flent p̄ paruis peccat⁹ plus q̄ magni peccatores q̄nqz p̄ maximis peccatis. **U**n̄ imperfecti multa venialia p̄gregāt. **D** **S**z t̄n̄ sc̄edū q̄

q̄libet homo p̄t̄ viuē sine peccato mortali cū adiutorio dei. **E**t q̄cūqz oppositū diceret: h̄ erzoneūz hereticū eēt. **E**t hoc p̄bat̄ tribz rōibz. **P**ria rō ē. qz in baptisimo ifundit̄ hoī gratia p̄ quā p̄seruari p̄t̄ vsqz ad mortē absqz oī mortali crimine si vult vt̄ gr̄a illa. **E**t hoc designat̄ salis linitio quam facit sacerdos ipsi puero an̄ baptisimū. **Q**z sicut carnes p̄seruant a putrefactōe mediāte sale. sic hō baptizat⁹ mediāte gratia quā in baptisimo accepit̄ p̄seruari p̄t̄ a p̄ctis mortalibus. **I**te secūda rō est qz p̄ hoc sequeret̄ q̄ d̄s imposuisset nobis onus importabile: qz mādata dei s̄t̄ data nob̄ ne peccem⁹. **H**ō si dicis q̄ d̄s p̄cepit̄ tibi: qd̄ nō potes implere. falsuz̄ dicis: z cum h̄ incurris maledictiones dei. **U**n̄ Bern̄. **M**aledict⁹ q̄ d̄t̄ deū p̄cepisse impossibile. **I**te hoc esset loqui s̄ euāgeliz̄ z p̄ba christi. qui dicit̄ vt̄ habet̄ **Mat̄. xi.** **I**ugū eī meū suaue ē. z on⁹ meū leue. **T**ercia rō est. qz per h̄ tolleret̄ libez̄ arbitriū. quod t̄n̄ necessariū est in nob̄. cuz̄ q̄ nos de p̄uilegiāuit. **U**n̄ **Eccl̄. i.** d̄z **A**pposuit̄ ignē z aquā ad quod voluerit̄ porrige manū tuā. **I**te ibidē **U**n̄ hoīez̄ vitaz̄ mors bonū z malū quod placuerit̄ ei dabit̄. **S**ciendū t̄n̄ q̄ licz̄ hoc si verū q̄ vnus hō quādoqz naturali influētia z inclināte magis ē inclin⁹ ad vnū viciū q̄ ali⁹ hō. tamē adhuc stat̄ h̄ i suo libero arbitrio z volūtate vt̄rū velit consentire huic naturali inclināte vel resistere. **U**n̄ **Ben̄. 3.** **D**ixit̄ d̄s ad cayn iratum volētē occidere fr̄em suum. **S**ubtus te erit̄ appetitus tu⁹. **E**t tu dominaberis ei⁹. **U**nd̄ **Auḡ. de v̄a religioe.** **N**ūcysqz adeo volūtariū maluz̄ ē: vt nullo mō sit peccatū nisi si volūtariū. **E**x iā dictis sequit̄ q̄ hō p̄t̄ viuē sine peccō mortali mediāte gr̄a vsqz ad mortē si vult. **H**oc et̄ p̄z̄ i pl̄ibz sc̄is q̄ vsqz ad etatē p̄ctāz vixerit. z t̄n̄ nūqz mortaliter peccauerit vt̄ br̄s **Joh̄. bap.** z br̄s **tho.** d̄ aq̄no z p̄les alij sancti. de quibz legit̄: q̄ nūqz

mortaliter peccauerunt. **S**ecundo notandum quod veniale peccatum committitur quatuor modis. Primo quando committitur aliquid primum quod in se est veniale. nec est contra precepta dei nec unum de septem peccatis mortalibus ut loquendo unum verbum otiosum sine causa. **Q**uor talium verborum locutiones sine causa et necessitate teneantur quia de omnibus his rationem redditurus es in die iudicii. **U**n de hactenus. **D**e omni sermone otioso. Quid autem sit verbum otiosum declarat nobis beatus Gregorius in moralibus. Otiosum sermone est aut quod ratione iuste necessitatis aut intentione pietatis carum. **I**tem comedendo vel tra pura necessitate quod tamen vix etiam a bonis et perfectis tenentur. sic quod in nullo excedant limites primum necessitatis. **I**tem dormiendo ultra necessitatem. **I**tem bibere sine causa. **I**tem ridere iocose. **I**tem cogitationes vanas habere. et sic de alijs. **S**ecundo propter imperfectio nem facti: sic primum mortale. quod alias quando perfecti essent: esset mortale. **S**ic videre mulierem cum libidine et delectatione propter rationem. **I**tem irasci ad peccatorem vindictam: tamen sine deliberatione. **I**tem gaudere de aduersitate aliorum et dolere de prosperitate: et tamen non deliberatione. **S**ed quando ratio aduenit: tunc resistit talibus et expellit. **A**rgo quando committitur aliquid quod in se est peccatum mortale fit ita subito sine deliberatione rationis sic quod actus ille est ita imperfectus quod sic fit per subitum motum. sicut omnes subitum motus quod sic primum veniunt rationem qualiter cumque et de quibuscumque fiat sunt solummodo venialia. **T**ertio propter penitentiam et sic per accidens ex mortali fit veniale: non quod illud peccatum in se mutetur: sic quod hoc quod est mortale fiat veniale. **S**ed illud peccatum mortale ita taliter est veniale consecutum quod obligat ad penam non eternam: sed temporalem que debetur veniali. **I**tem dicit Ambrosius. **D**e peccato per penitentiam fit veniale. **E**t hoc sic dicitur veniale ex euentu et per accidens scilicet quod pena eterna que debetur peccato mortali mutat in penam transitoriam que debetur peccato veniali. **Q**uarto committitur peccatum veniale propter

erroneam conscientiam: sicut antea est dictum de mortali. **Q**uia quod aliquid reputaretur peccatum veniale quod nullum esset peccatum. et super hoc faceret: veniale committeret.

De damnis venialium peccatorum

Peccata venialia cauenda sunt a deuotis hominibus quantum possibile est. et hoc propter septem damna. **P**rimum damnum est quod ad penam obligant: non autem determinate et precise obligant ad penam eternam vel purgatoriam vel penitentis satisfactionis: sed ad aliquam illarum penarum. **Q**uia secundum formam penitentis ecclesie satisfacit homo leuiter. **S**ed secundum formam purgatorij punietur grauius. quia grauior est penam in purgatorio sustinebit pro vno peccato veniali quam beatus Laurentius sustinuit in craticula. **H**oc multi homines parum curant quod tot venialia committunt et augumentant super se. **S**ed secundum formam inferni grauissime punietur: quia eternaliter. **Q**ueritur vtrum in inferno etiam puniantur venialia: **R**espondeo quod propter locum est hic in mundo vel in purgatorio vbi venialia puniuntur. sed infernus proprie est locus vbi mortalia puniuntur. sed quando in mortalibus peccatur mortitur quod tunc venialia eternaliter puniuntur in inferno cum mortalibus. **S**ed minor est pena pro veniali in inferno quam pro mortali. **S**ecundum est quod peccatum veniale aiaz maculat. **E**t ponatur tale exemplum. quod dicitur gregetur aliqua huiusmodi depicta intantum quod videri non possit. alia vero obscuret videri quod dem possit: sed non plene discerni. **E**t ideo propter talem differentiam dicit Gregorius. quod veniale obscurat: mortale obtenebrat. **A**ugustinus in libro de vita christiana dicit. **N**am in peccato pseueras nigritudo est coruo: hoc intelligitur de mortali peccato. sed veniale tamen maculat. **T**ertium est. quod minuit feruorem charitatis sicut aqua ignem. licet non extinguat feruorem. tamen illum temperat. **E**t quanto plura venialia aliquis committit: tanto plus minorat feruorem charitatis. **A**liquo notabiliter quandoque perditur

De peccatis

feruore z tepescunt. Et ratio est. quia venialia non curant dimittere. **Uñ Aug⁹**. sup iohem. **D**inute sunt gutte que tamē simul multa flumina implēt. **H**ortale peccm extinguit totā charitatē. **H** veniales charitas se mutuo comparantur z veniale solum opponit feruori charitatis. **Q**uartum est q̄ potentias anime in bonis opib⁹ lassat. sicut qñ cuiq̄ ponitur onus sup on⁹: min⁹ erit p̄mpt⁹ ad ambulandū sicut equus onust⁹. **Uñ Aug⁹**. super iohem. **D**inuta sunt gna arena: s̄ si multa arena ponat p̄mit atq̄ opprimit. **P**otentie em̄ rōnalis opatio est discernere. s̄ p̄t̄ aggrauatōem venialium nō ita clare distribuit honorum z malozū differentia. **I**n signū hui⁹: boni z p̄fecti hoies minima et̄ qñq̄ peccata discernūt. que i p̄fecti nō cognoscūt. **Uñ Greg⁹**. in moral. li. xxxij. **Q**uanto maioris lumen gratie quis p̄cipit. t̄to ampl⁹ reprehensibilem se esse cognoscit. **H**oc etiā p̄ ad sensum. qz in albo z mūdo panno etiā pua macula cognoscit. s̄ in nigro z immūdo etiā vix qñq̄ notabilis z macula magna cognoscit. **S**ic s̄ se est de p̄scientia hois. **C**ōcupiscibil⁹ em̄ potētie opatio est appetere bonuz quod cognoscit rōnalis s̄ venialia aggrauant potētia concupiscibilem q̄ non ita ardent⁹ appetit bonuz eternū: ac si nullis venialibus esset aggrauata. **I**rascibilis operatio est detestari malum. **I**n signū huius p̄fecti viri qui habēt mūdas conscientias valde detestantur etiā parua mala. qd̄ i p̄fecti nō faciūt. **Uñ Hieronim⁹** in epla. **D**ens ch̄o dedicata sic caue⁹ debet minora qño etiā maiora: sciens pro verbo ocioso reddendā eē rōem. **Q**uintū qz retardat a gloria: qz hō qui decedit. z posset statim post mortē volare ad celū: cogitur propt̄ venialia ad tempus in purgatorio expectare. **N**unq̄ ei ab aliquo dei facies videbitur: donec soluat p̄ penas minimuz q̄drantem venialium peccoz. **Uñ dicit christ⁹** **H**a-

thet. v. **N**on exibis inde donec reddas nouissimū q̄drantē. **O**portet em̄ quem libet esse ita mundū an̄ introitū parady si: sicut fuit in innocētia baptismali. **S**ed endū etiā q̄ p̄ puis peccatis oportz hominē in purgatorio quandoqz diu purgari qd̄ in p̄nti facili⁹ deleuissz breuiter. **E**xemplū legit de dolore sancti **D**amiani q̄ p̄pter auditū vni⁹ cātilene de q̄ nō fuit cōtrita nec p̄fessa: nec egit p̄maz in p̄nti: de hoc fuit in purgatorio. xvij. dieb⁹: sicut post mortē reuelauit cuidaz hoī. **A** **E**t ignis purgatorij ē in ro modo grauis pena. **Uñ Aug⁹**. dicit **I**gnis purgatorius licet nō sit eternus miro modo est tamē grauis. **E**xcellit em̄ oēm penā quā vnq̄ aliq̄s passus est in hac vita. nūq̄ in carne est t̄ra pena in uēta: licet mirabilia martyres passi sint tormenta. **E**t p̄pter nimia acerbitem pene purgatorij videt eis tēpus tam longuz ibi eē. **Uñ** exemplū legit de duobz fratribz religiosis q̄ se mutuo dilexerūt. et fideliter z multo tpe deo mutuo serui erūt. t̄dem p̄tigit vnū ex illis infirmari vsqz ad mortē. z sic cū esset in tali graui infirmitate laborās: venit angelus dñi ad eū dicens ei se eē moriturū in breui. z tam diu deberet eē in purgatorio donec sibi vna missa legeretur: z q̄ cito sibi illa missa legeret z finiret: tūc deberet liberari a purgatorio z euolare ad celū. **T**ūc illam visionē ille frater infirmus isinua uit socio suo: rogās eum vt q̄ cito more ret sibi immediate vnā missam legeret. astringens eū p̄pter charitatē z fidelitatem quā ad inuicē longo tpe habuerūt. **E**t ille frater p̄misit se hoc facturū. z sequēti die de mane infirm⁹ obiit. **E**t ille frater immediate se p̄parauit ad missaz et lecta missa defunctus apparuit illi dicēs. **O** infidelis frater maledictōem dei erga me bñ meruisses. **E**t ille. q̄re hoc? **E**t defunctus respōdit. qz rogauit te cū adhuc uiuerē q̄ immediate post obitu meum vnā missam legeres. s̄ tu infu-

delis frater tam me quasi p viginti an/ nos in magna pena torqri pmisisti: nec tu nec aliqs fratruhneoz vnam missam in tam longo tpe legit **T**uc viues respō dit. In veritate dico tibi q cadauer tu um adhuc nō est tumukatū. Immediare postq̄ expirasti me ad missam disposui et iā a pmo finiui. **E**t defunct⁹. **O** si ita est tūc ppter acerbitatē pene videt mi hi hoc breue spaciū quasi. xx. annoz spaciū fuisse. **E**t tūc regratiabatur fratri z mi grauit ad celū. **S**ertū est. q bona ce lestz glorie diminuūt: nō qdem illa que debent iam z q̄ habemus ibi p merituz reposita. s̄ que deberent si venialia non fierent. qz medio tpe possent aliq̄ bona fieri quādo illa fiūt: p que bona opa ce lestis gloria augmentaret. **I**tē post per petratiōem venialium oportet nos opa qdem cōuertere ad solutiōem hmōi de/ bitozū: p que etiam deberz nobis cresce re cum ul⁹ eterni pmij. **S**eptimū ē q venialia sepe sunt occasio peccatoz mortaliū. z hoc cōtingit q̄tuo: modis. **P**rimo ex p̄placētia. vñ **A**ug⁹. **N**ul lum peccatū adeo veniale quod nō fiat mortale dñi placet: nō idem act⁹ nume ro sed idem specie. **N**otandū q̄ quanto ē maior delectatio in peccādo: tāto ma ior pena debet illi peccato in futuro. vñ **A**po c. xvij. **Q**uantū in delicijs fuit tā tum date ei de tormētis z luctu. **A**rgo ppter securitatē p̄fitendū esset quādo in aliquo peccato qd̄ fm se estimat venia le habuisses nimis magnā z excessiuaz cōplacētia z delectatiōem. **E**t ergo re/ p̄hensibile est nimis cōplacētia habere in risibus z leuitatibz z in verbis ioco sis. z sic de alijs. nisi talia fierēt cā recre/ atōis. z moderate. quia fm **A**resto. vij. **E**th. **N**ō sp̄ indiget quādā delectatiōe quasi qdam recreatiōe ppter multos la/ bores q̄ sibi occurrūt. sed excessus in risi bus z leuitatibz p̄caueri debet. vñ **B**a silius in hexameron **F**ocus siue risus re missam efficit anunam z negligentē et/

ga p̄cepta dei: nec delicta sua p̄t ad me/ mortam reuocare. s̄ obliuiscēs ea nec se instigat ad p̄miam z p̄tritōem. z ita pau latim oibus bonis p̄uarur. **V**ñ etiam **B**erū. de p̄temptu mūdi. **C**ōpatif del filius z plozat. hō patif z ridet. **S**ecun do ex dispōne. qz p̄ frequentē lapsū in venialia disponit homo ad mortale **E**t fm hoc intelligit illud **G**regozij. **V**ira sti grādīa vide ne obzuaris arena: h̄ di cit quia sepe de peccatis mīmis venitur ad magna. sicut de modica scintilla sur/ git quādoqz magnus ignis. **E**ccl. xix. **Q**ui minima negligit paulatim defluit vñ **G**reg⁹. in pastoralī. **Q**ui mīma pec cata d̄fleret deuitare neglexerit. a statu iusticie nō qdem repente s̄ paulatim et p̄ticularim cadit. **T**ertio ex p̄gressu quā insurgit veniale: si nō p̄hibetur possz p̄ gredi vsqz ad mortale. nō q̄ ipm venia le in substātia fieret mortale. s̄ qz ex ipso veniali occasionalit̄ progrediēdo fieret mortale. **I**stud patz ex p̄mis moribus q̄ inter venialia cōputant. s̄ qn̄ delecta tio p̄ualescit intantū q̄ consensus accē dit: tam peccatū est mortale z veniale sic q̄ duo sunt peccata. **A**ug⁹. in li. de pe nitētia **N**ullum est peccatū adeo puum qd̄ nō crescat neglectū. **Q**uarto ppter p̄scientiā erroneā z nimis strictam. s̄ qn̄ aliqs teneret aliqd̄ peccatū qd̄ est veni ale in se q̄ esset mortale z sic faceret. **D**e hoc habet supra eodem. **D**.

Questiōes de peccis venialibz **P** **V**eritur vtrū tenemur penitere de venialibus: **R**espondeo fm **T**ho. in q̄rto. dist. lxxvij. **C**ū d̄z aliquis ad aliquid tenet qdam necessi/ ras importatur. **N**ecessitas aut̄ est du/ plex. vna absoluta. z fm hanc homo te netur facere ea sine quibus nō est salus et hoc modo nō tenetur ad peccati veni alis penitentiam. quia mortem ex hoc nō incurrit: nisi forte ex p̄temptu dimit/ tat. **A**lia nccitas est ex suppōe alicuius finis. sicut aliquid dicitur eē nccāriuz s̄

De peccatis

ne quo nō possumus sine intentū conse/
qui. z hoc mō necārium est q̄ homo de
venialibz p̄mā agat: si ei remitti debe
ant in hac vita. **Sz** fm hoc nō p̄rie di
cū teneri aliq̄s ad aliq̄d. z ideo dicēdū
est q̄ hō nō tenet ad p̄mā venialium
nisi large sumendo. s. si ei in p̄nti vita re/
mitti debeāt **Utrū** veniale possit dimit
ti volūrate manēre. **Ad** illud r̄ndeo fm
Tho. vbi supra: nō p̄t tolli culpa nisi
reordine volūtas. que reordinari non
potest q̄ diu in ip̄a deordinatōe manet.
als cēt duo opposita simul. z ideo nul
lo modo veniale dimitti potest q̄ diu vo
luntas ad illud manet. **Utrū** ad re/
missionem venialis requiratur p̄nitio?
Respondeo fm **Tho.** vbi supra. **Peccatū**
veniale nō remittit q̄ diu volūtas
manet in illo: vt iā dictum est. **Ipm** au
tem recedere volūrate ab eo q̄ prius
volebat est displicere ei q̄ voluit. **Et**
talis displicētia q̄n est gr̄a informata di
cū dolor p̄nitōis. **Et** ideo veniale sine
p̄nitōe tali nō dimittit. ergo p̄teri de/
bemus de venialibz quoz memoriā ha
bemus. z de oblitis in generali d̄ q̄bus
nō recordamur. **Utrū** homo teneat
confiteri venialia peccata? **R̄ndeo** fm
Tho. vbi sup̄. **Confessio** ad hoc est ne
cessaria vt penitēs satisfactōem accip̄t
at fm modū delicti: peccato aut veniali
nō debet pena taxata. qz pena illa esset
p̄portionata pene peccati mortalis. a q̄
peccatū veniale in infinitū distat **Unde**
p̄ solā correctōem interiorē peccatū veni
ale remitti p̄t **Sed** an semel in anno te
neat cōfiteri qui nō habet nisi venialia
Dicūt q̄dam q̄ in hoc casu p̄pter p̄cep
tum eccie tenet venialia cōfiteri **Alij** au
tem dicūt: q̄ sufficit q̄ rep̄senter se sacer
doti z se immunē a peccato mortali ostē
dat. vt ad communionē admitti possit.
Preceptū em̄ est ad obligādū illos qui
habent aliqua que confiteri debent. vñ
si alicui p̄ gr̄am collatū esset vt a pecca
to veniali immunis eēt sicut beate p̄gi

ni est collatū nō teneret ad illud p̄ceptū
Utrū peccatū veniale possit remitti
sine mortali. **R̄ndeo** fm **Tho.** vbi su
pra. **Remoto** p̄ore remouet z posteri?
nec posterius restituit nisi priori restitu
to. feruor autē charitatē cui veniale oppo
nit est posterior: ip̄a charitate. vñ q̄ diu
ip̄a charitas nō restituit. s. p̄ dimissioē
peccati mortalis: nec feruor charitatis
reparari potest in qua reparatione cōsistit
peccati venialis dimissio. z sic nō dimit
titur ei veniale cui mortale nō dimittit.
Et notandū q̄ differētia est inter dimis
sionē peccati mortalis z venialis. qz vnū
mortale nō dimittit sine alio. ergo si de
remittit tibi vnū peccatū mortale: tunc
remittit tibi om̄ia peccata tua mortalia
etiā si mille haberes peccata mortalia.
Nō em̄ p̄t deus dimidiare gr̄am suā vt
dimittat p̄tem: z p̄tez nō dimittat. **Uñ**
dicatur **Deut. xxxij.** **Dei** p̄fecta sunt opa
Et hoc quod legit in euāgelio: q̄ totuz
hoiēm saluū fecit in sabbato. vñ? **Lar**
ga dei p̄teras veniā nō dimidiabit **Sed**
totum aut nihil telachrymante dabit.
Sed vnū veniale bñ dimittit sine alio:
et rō est. quia nō habet cōnexionē ad in
uicem ex p̄te auersionis sicut mortalia.
qz in eis nulla est auersio a deo. s̄ chari
tas manet. z gratia dei stat cum veniali
peccato. sed nō cum mortali.

Peccata venialia octo modis dimit
tuntur.

Uenialia p̄cā p̄ que dimittunt
et quoz mōis? **R̄ndeo** octo mo
dis. **Primo** p̄ p̄fessionem gene
ralem q̄ fit publice cum multis. vt fit cō
muniter post p̄dicatōem. z etiā als. **Et**
ista cōfessio habet efficaciam ad remissi
onem venialū ex tribus. s. ex p̄nitōe cō
fitentis. z ex humilitate confessionis. et
go cū humilitate genua flectere debes z
caput humilr inclinare quādo dicis ta
lem confessionē generālē. **Tertio** ex oīo
ne sacerdotis q̄ dicat sup̄ populū. **Dise**
reat vestri ops deus. **Ergo** interim q̄

sacerdos dicit hanc orationem quilibet recollecto corde deuote petere debet et desiderare hoc a deo impleri: quod sacerdos dicitur petere. Sic sicut intelligendum est de illis qui dicunt confiteor cum sacerdote ante missam. Secundo per deuotam peccatorum confessionem exemplo publicani qui percutiens pectus suam dixit. Deus propitius esto mihi peccatori. et per. di. i. Tres sunt actiones. Tertio per aquam benedictam aspersionem. de con. di. 3. Aquam sale. Aliqui habent aquam benedictam in domo sua: ut quemadmodum septem peccant: ita et se conuerso in delectatione venialium aquam benedictam recipiunt: et laudabitur bona est talium deuotio. Sciendum tamen quod aqua benedicta deuote recipienda est non irrisorie siue recipiatur a sacerdote: siue a seipso. Et ubi cumque et in quacumque parte corporis tetigit homines siue in manibus siue in facie hominis bonum est. Atque in facie hominis coniter recipit. et hoc propter dignitatem. quod est nobilior pars corporis tamen et propter quinque sensus quibus septem peccatum quod magis vigent in capite. Item bonum est habere aquam benedictam circa lectum: et aspergere se de sero cum ea. Et maxime circa infirmos. quod sepe aspergendi sunt ad effuganda fantasmata demonum. per. Contra tribulationem capita draconis in aquis. Unde in consecratione aque leguntur valde notabilia verba discedant omnes fantasmi. in loco in quo aspergitur fuerit aqua. Exemplum huius legitur quod in monasterio quidam laicus de nouo conuersus cum esset in articulo mortis vidit totam domum repleri de formibus personis rostratis. Qui cum significaret custodi suo. ille intelligens quod immundi spiritus essent fecit porrigi vas aque. et ex ea aspersit totum locum. Et cum hoc faceret: taliter clamare cepit. Eya eya fac quod facis. quod diaboli fugiunt summa celeritate contendunt exire. alter in alterum impingentes. Ille fortius cepit aspergere. et sic liberatus est eger a demonum infestatione. Queritur utrum aqua benedicta sit sacramentum. Respondetur secundum Thomam. Non. Sed est sacramentale: quasi quedam dispositio ad

sacramentum. Unde dicitur quod demonum nequitas: et venialia: et omne quod effectum sacramentorum impedire possit. Quid cum aqua benedicta apponitur aque non benedictae. Respondetur deo secundum Thomam. in. 4. dist. xij. Tertio est benedictum. virtus enim que acquisita est aque ex benedictione peruenit ad aquam additam. Simile est oleo non consecrato et cetera. Quarto per contritionem cordis. quod bonum est immediate perferri. quando aduertis te aliquid veniale commisisse. Unde Cassianus. super psalmum. Ad dominum cum tribularer dicit. Dominus nescit differre quem conpuncto corde senserit sibi supplicare. Quinto per orationem precipue dominicam. de pe. dist. 3. Quotidianis. Unde Augustinus. De quotidianis leuibus peccatis sine quibus hec vita non ducitur quotidiana oratio fidelium satisfacit. Sexto per episcopalem benedictionem et secundum quosdam etiam per sacerdotalem. Ergo mandatum est in ecclesiasticis ad finem misse. et benedictionem quam sacerdos dat in fine misse deuote suscipere debet vnusquisque christi anus. Septimo per elemosinam largitionem. Unde dicitur. 4. Peccata tua elemosinis redime. Unde canis in quadragesima. Abscondite elemosinam in sinu pauperum. Et sicut aqua extinguit ignem: ita elemosina extinguit peccatum. Unde ecclesiasticus. 3. Sicut in sereno glacies: soluentur peccata tua. Et addunt quidam per iniuriarum dimissionem que est elemosina spiritualis. Unde habetur. Lu. vi. Dimittite et dimittentur. Octauo per dignam eucharistie communionem. de con. di. ij. Cum omne crimen. Et quidam addunt etiam per extremam unctionem. extra de sacra unctione. Unico. De his sunt plus Confiteor tamen do conspergor ceterorum oratione Signor edo. dono. per hec venialia pono. Et non solum per ista specialiter numerata. Sed etiam per quodlibet bonum opus delent venialia. Et sicut dicit beatus thomas de aqno doctor sanctus. Plura vel pauciora venialia per predicta remittuntur secundum quod per maiora vel minor feruor precatur. quod de pluribus vel paucioribus saltim implicate contritionem contineat. Unde non oportet tunc per hoc semper omnia venialia dimittantur.